Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento
Piazza Dante 15, 38122 Trento
Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615
uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 1015 del 17/04/2026

Gezoaget an fintzta in tages in MUSE

Dar MUSE redet di zungen von mindarhaitn: est soinda di vüarpüachar atz ladinar, möknar un zimbar

[Cimbro] Drinn in prodjèkt “I kontàrdar in MUSE… in alle di zungen” dar musèo tüat offe a naüga stadjong boda bill innvången alle, åhevante von trentinar zungmindarhaitn azpe a lentegar schatz vodar ünsar kultùr.
Zo zoaga di naüng vüarpüachar, an fintzta in tages in MUSE, soinda gest dar Massimo Bernardi, direktór von MUSE un dar arbat khnopf Equità, diversità, inclusione hèrta von MUSE, di Elisabetta Sovilla von Dianst vor di zungmindarhaitn un auzantn sachandarn vodar autonome Provìntz vo Tria, un dar profesór Jens Woelk vodar Universitét vo Tria, vortretar von rektór vor allz bazta ågeat in zungmindarhaitn. ’Z soinda o gest a drai klasse studjénten un studjènt von zungmindarihaitn boda håm gearbatet aftn prodjèkt.

Dar MUSE – Museo vodar Bizzschaft vo Tria macht an bichtegen tritt aftn bege zo macha khennen ünsarne lentar süchante zo zoaga un innzovånga alle. Est drinn in prodjèkt “I kontàrdar in MUSE… in alle di zungen” soinda drai gåntz bichtege töala boda kontàrn ünsar identitét: di naüng didjitàln vüarpüachar atz ladinar, möknar un zimbar. ’Z iz nèt lai an ainfachega übarsetzung, ma a groazar darkhenn von vèrt boda hatt da kulturàl diversitét.

A prodjèkt boda hatt gelekk panåndar schualn, lentar un istitutziongen
Di naüng vüarpüachar khemmen auz vonar arbat gemacht pittnåndar vor viar djar, boda hatt gelekk in MUSE in di mitte vonar nètz boda hatt gehaltet gepuntet di bèlt vodar schual pinn kamöüschaftn von zungmindarhaitn. Innvångante studjénten un studjént (drinn in di prodjèkte Schual-Arbat) hatt zuargètt zo lega panåndar zung kompetentzan un oridjinàl auzseng getrakk pròpio vo disan djungen von schualn.

Grüntlich izta gest da strategesche mittarbat zbisnen in Dianst vor di zungmindarhaitn un auzantn sachandarn vodar autonome Provìntz vo Tria boda hatt augehaltet di nètz pitt alln in sèll boda håm gearbatet zoa azta dar prodjèkt khemm gemacht azpe ’z hatt z’soina: di Scola Ladina de Fascia un dar Comun General de Fascia , di schualn vo Pèrsan 1 un dar Toalkamòu Valsugana un Bersntol (schaltarle vor da möknar zung), di schualn vo Folgrait Lavròu un Lusérn, dar Toalkamòu vodar Zimbar Hoachebene un ’z Schaltarle vor da zimbar zung.

Pinn smartphone o
Di naüng vüarpuachar, gemacht nå in format Easy to Read (dèstar zo lesa), mang khemmen gelest, åna zo mocha zaln, garade aftz soin smartphone; da vången inn alle un soin prodjèktart zo giana übar in konjitìf un linguistìk spèrrn. Darzuar soinsa toal vonan globàl mosaik, ombrómm da gian zo legase darzuar atz åndre 13 zungen bodada sa soin in di opfar von MUSE (belesch, spanjöll, frantzés, russ, albanés, arabo, tschinés, rumeno, ukraino, urdu un bengalés). Pitt disan drai naüng zungen, dar Muséo macht an bichtegen tritt zo schutza di zungmindarhaitn un vürzovüara a museàl kultùr boda derkhennt un auhaltet di mearare identitèt von Trentino.

“In gianante vür auzzobetra hèrta mearar in prodjèkt MUSE… in alle di zungen – khütta dar direktór von MUSE Massimo
Bernardi – håm mearare zungen iz nia khent übarlekk lai azpe an übarsetzung ma azpe an struménts boda gitt vèrt dar pluralitét un geat inkeng in åndarn kultùrn. Machanse vorstìan in mearare zungen iz a grüntlichar tritt zo macha khemmen a platz vodar kultùr in an platz boda alle mangse gehöarn toal, ’z bill soin gemuant offetüanse in laüt un soin guat zo lüsnase. Innemmen in prodjekt di drai zungen von ünsarn lentar geat pròpio nå ditza, darkhennanten da groaz kultùr un in vèrt bosen nåtrang zoa azta di kultùrn nèt gian vorlort un an lestn az saibe allz gelaich.

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(cdt)